

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Félszázados jubileum.

— Irta Lukácsy István. —

Városi színházunk ma ünnepli fenállásának 50 éves jubileumát. Ezen egyik legrégebb s elsőrendű kulturális intézményünk az ünnepre új szint s belső feldiszitést kapott, mint az olyan asszony, ki házasságának ötvenéves évfordulóját ülven, az időtől ezüstös hajába fehér színű virágokat tűz fel.

Az új díszletektől ragyogó színpadról egy pillanatra lelép a vig operett, a bohó vigjáték s a társadalmi dráma, hogy helyet adjon olyan zenei, operai és drámai részeknek, melyeket a hazafiasság és a nemzeti szellem sugalmazott.

A legutóbbi időben többféle kulturünnepeben volt része társadalmunknak, de egyik sem áll oly közel hozzánk, mint épen ez, mely a mi színházunknak, a mi ötvenéves kulturintézményünknek jubileuma.

Szabadka városa méltán dicsekedhetik azzal, hogy elsőnek épített színházat a német Bachkorszak alatt, abban az időben, mely oly szomorú volt a politikai viszonyok kedvezőtlen volta miatt s mikor az emberek csüggedten, fáradtan, sok keserőséggel és kevés reménnyel éltek napjaikat.

Az egész nemzet a sir szélén állott; elborult felettünk az ég s tele kétségbeeséssel néztünk szembe a jövővel.

A német műveltség részint hódító anyagi tulhatalma, részint a csendes udvari kegyhajhászat csábító köntösével el akarta fojtani a nemzeti géniuszt.

S ime, ebben az időben felcsendül a színészek ajkán a dal, a szó a hazáról, a haza iránt való szeretetről, a férfiakról, kik szenvedtek és meghaltak a hazáért.

A meggyalázott és üldözött géniusz a színházak falai közé menekül s ott hullatja könnyeit s ott mutogatja fájdalmas sebeit.

Jókainak remekül megírt jelenetei vannak arról, amidőn az

a színész apostollá magasztosul s feltárva a dicső multat, s bemutatva a hazáért vérüket áldozó martyrokat, vigaszt nyújt a jelen komor óráiban s reményt gyújt a jövőt illetően.

Oh! ily nemes célból színházat építeni, valóban hazafias tett s mi atyáinknak csak hálával tartozunk, hogy nem riadva vissza az áldozatoktól, ily kulturintézményt állítottak föl, Thalia templomát.

„A közönség — mondja egy egykori feljegyzés abból az időből, mikor Latabár Endre színgazgató vezetése alatt „Két Barcsai“ című színművel 1854 dec. 16-án megnyitott színházunk — mint gyermek a fényes ajándéknak, úgy örült a fényes színháznak; és a nők a férfiak sok rovását letörölték, amiért a színházat felépítették. A színház és a színészek lettek a társadalmi élet központjává. A színház lett az a kedves oázis, ahová a nők nappali magányuk után repültek s ahol a férfiak nemeset és szépet tanultak.“ (lványi.) A hazaszeretet kultusza mellett van még a színpadnak egy másik nemes és fönséges hivatása: a szép ápolása. Mert mikor a színpadra felvonul a dráma, a költészet és művészet ül ott diadalt s pedig a legmagasabb fokban s legteltesebb formában.

A dráma az emberi cselekvés költészete lévén, legerősebben az életet tükrözteti vissza. Minden, a mi életet teszi, helyt foglalhat benne. Szívünk keserve vagy ujongása, lelkesedésünk vagy csüggedésünk, reményeink vagy szétfoslott iluzióink, erények és bűnök, küzdelmek és hőstettek, szóval az egész ember a maga valóságában. Mint tükörben látjuk magunkat a drámában s a mikor a színészet szárnyára veszi és a drámában levő életet a csalódásig igazzá teszi: a nemzedékek erkölcsének fejlesztésében a valláson kívül hatalmasabb befolyással bír, mint akármilyen.

Egy hivatása magaslatán álló színház egyik legnagyobb áldás a társadalomra.

A mi színházunk is, visszatekintve a lefolyt 50 évre, elmondhatja magáról, hogy sok nemes eszmével gazdagította az emberi lelkeket. A világirodalom legelső mestereinek alkotásait látták falai; a hősök eget verő küzdelmeit, az élet mélységeiben nyüzsgő szenvedelmeket, az ideális lelkek magasztos törekvéseit, az tehát ártatlanság gyötrelmeit, a bűn támadásait az igaz és jó ellen, azt a fönséges és végtelen csatát, mely tart a világ elejétől s az emberiséget két pártra osztja. Majd a muzsika édes dallamai rezegtek a levegőben és édesítették meg az életet a tulvilági sphaerák világból ellesett bájos melodiákkal.

Sokszor a magyar pusztát varázsoltta elénk a Muzsa. Hallottuk a puszták néma csendjében a pásztor tűz mellett siró tilinkó zokogását, eláradt körülöttünk a mezők széna illata, nagyot sóhajtott az erdő és felkacagott a magyar menyecskének pajzán jó kedve. Bevonultak a színpadra a puszták délibábos rónái, csárdái, ménesei, gulyái, betyárai azokkal a kedves bánatos magyar dalokkal, a melyek ott fakadnak a szív mélyében, könyek közt születnek, hogy könyeket fakasszanak és édes ábrándba ringatták a borongó lelkeket.

Városi színházunk méltán eldicsekedhetik, hogy az ő ötven éves multjában a legelőkelőbb művészekkel ajándékozta meg országos színészetünket. Sok fiatal tehetség itt kezdte meg a pályáját, innen kiindulva világította meg művészetünk egét dicsőségének fényes sugaraival. Örök büszkesége marad színházunknak, hogy a nemzet csalogánya, Blaha Lujza, ki a magyar művészetet európai nivóra emelte, a színházunk falai közt lépett először a világot jelentő deszkákra. Az a sok taps s biztató pillantás, melylyel közönségünk a fiatal kezdő művészek ideális törekvéseit honorálta, adott erőt nekik, hogy tehetségeiket fejlesszék s lan-

kadatlan erővel törekedjenek a művészet magaslatai felé.

Most, ha ők nincsenek is itt, de lelkeik bizonyára itt vannak s összeolvadva közönségünk őszinte örömeivel, ünnepet ülnek ők is.

Mikor a mult és jelen ily kegyeletes módon ölelkezik össze; megszületik e kettőnek csókjából a szép, reményteljes jövő.

Szabadkai színházunkra szép pálya és nemes hivatás várakozik.

Szomorú kor ez a miénk. Felütötte fejét a kozmopolitizmus s mint fagyasztó szél süvit végig a társadalom felett, hogy elfonnyassza a hazafias erények virágait. Mindig halaványabb lesz a szent hazának fogalma; az érdeklődés a nemzeti törekvések iránt lanyha, a függetlenség s szabadság iránt való érzék alig pislog a szivekben. Csak akkor vesszük a haza nevét ajkunkra, ha vigadunk és ünneplünk. De mikor a haza java önmegtágadást és áldozatot kíván, akkor fázunk és szabadulni óhajtunk a kísértő fantomtól.

Fentartani a multnak nemes tradícióit, nevelni a jelen kor nemzedékét a haza és szabadság szeretetében, a nemzetiségeket összehozni a közös haza örömeiben, vágyaiban és bánatában, oh ennél alig van szebb hivatása a színháznak. Ha szabadkai színházunk e szép multján lelkesedve, e nemes eszmék zászlóját lobogtatja mindenkor, hivatását áldást osztóan tölti be s szép jövő vár reá.

Ad multos annos!

A színház átalakítása.

Irta: Váli Gyula.

Az 50 előtt épült színház ez év április végén szomorú állapotban volt. — A menyezeten ugyanis repedések, vakolathullások arra indították a mérnöki hivatalt, hogy még ugyanazon napon, mikor a szerb színészek utolsó előadásukat tartották, jelentést intézzen a tanácshoz, hogy az épület menyezetének állékonyságáért a további felelősséget el nem vállalja. — Szakértői szemle igazolta a hivatalos álláspontot. — Végkép kiszolgált már az öreg muzsa templom.

Igen finom minőségű egyiptomi hüvelyek
Cleopatre 100 drb — kor. 24 fill.
" 1000 " 2 " —
" parafás 1000 " 2 " 80
o o o o o o o kaphatók:

ERDÉLYI D. ÉS TRSA
m. ti. különlegességi és dohánynagyáruháza
Kossuth-u. **SZABADKÁN** Kossuth u.
o Nagyobb vételnél kedvezmény. o

Díva 100 drb — kor. 30 fill.
" 1000 " 2 " 40
" parafás 1000 " 2 " 80
Prima, igen finom 100 " — " 32
" " " 1000 " 3 " —

Dr. Biró Károly polgármester ekör kezébe vette az ügyet. A mérnöki hivatal egyéb elfoglaltsága miatt nem bírván a terveket elkészíteni. ezen feladattal Macskovich Titusz építész bízta meg. Macskovits ur a feladatot megoldván, vázlattevéit a junius 23-iki közgyűlés a kivitel alapjául elfogadta s a kivitelre 43566 kor. 10 fillér költséget szavazott meg.

Ugyanekkor elhatározta a közgyűlés, hogy a tervezetet a miniszterium által a helyszínen átvizsgálattja azon célzattal, hogy megállapíthassák, vajon a teljesített átalakítások után a színház a felsőbb hatóságok részéről nem lesz-e kifogásolva?

Időközben Macskovits Titusz építész tervét visszavonta s most már a mérnöki hivatalra hárult a feladat az új terv elkészítésére. — A Miniszterium részéről kiküldött Sztankovich György főmérnök közbenjöttével július hó végén végleg megállapították az átalakítás összes részletei, a mérnöki hivatal tervei elfogadtattak.

Július 17-én kezdtük a régi tetőt lebontani s az egész munka nov. 30-án elkészült úgy, hogy december 1-én az új színházban meglehetősen az előadásokat kezdeni.

Lássuk most már, hogy mi készült el a 4½ hónap alatt?

A színpadon a leszakadással fenyegető tetőzetet 2 betongerendával biztosítottuk. A hátsó színpadot kibővítettük úgy, hogy ma alig van vidéki színház, amelynek ilyen mély színpadja lenne. A színészbejáró áthelyezése által a színházban eddig észlelt nagy légvonatot csökkentettük s egy kellékes kamrát nyertünk.

A színpad tűzbiztonságát nagyban emeli a színpadi zápor és füstelvezető készülék. Ezen különleges szerkezet ilyen mértékben Szabadkán először készült. A szellemes szerkezet még részletesen is meg fogjuk ismertetni. Itt csak annyit említünk, hogy a szénsavnyomás alatt álló 4 köbméteres kazánból olyan záport lehet a színpadra zúdítani, amely 4 percig tart, míg az ez után következő 4 percig a régi vízvezeték víztartályaiból kapunk gyengébb záport. A záporkészülék a színpadról is meg a szabadból is egy szeg kihúzása által működésbe lép.

Tapasztalati tény, hogy színházégeknek a legnagyobb bajt a füst okozza. Ezen bajon is segítünk olyképp, hogy a színpad tetőzetében két füstelvezető készüléket létesítettünk. Ezen készülékek ugyancsak egy szeg kihúzása után egy színpadról, mint a szabadból automatikusan jönnek működésbe.

A nézőtér famenyezete helyett tűzbiztos menyezet készült. A menyezetet Henebique rendszere szerinti vasbetonból készítettük. Alantja boltozatos, miáltal a nézőtér kiképzése építészeti szellemmel megoldható, az akusztika javult s a karzat terület — nézőtér gyanánt — jobban kihasználható lett.

A régi Casino páholy s a mellette levő 4 páholy megszüntetésével valamint egy vasszerkezet beépítésével mind a 3. emeleten egy-egy tágas erkély létesült, a

melyek egyenként 70 személyt képesek befogadni. A régi proscenium fal helyén vasbetonból 6 tágas proscenium páholy készült.

Szaporodtak a helyek a földszinten is, a hol a zenekar részben a színpad alá helyeztetett.

Ez átalakításokkal a régi színház 840 kor. értékű napi befogadóképesége 1100 koronára emelkedett.

Egy további tűzbiztonsági intézkedés az volt, hogy a színház nézőtere és a színpad közt, továbbá a nézőtér és Pest szálloda közt eddig létezett deszka tűzfal vasbeton tűzfal cseréltetett ki.

A Pest szálloda felől a tetőig érő 2 mes. létrát szereltünk fel. A folyosók alkalmas helyein ablakokat vágtunk. Intézkedésünk, hogy a színpadon csak egy napra való díszlet legyen elhelyezve.

A földszinten két páholyt vészki-járóvá alakítottunk át. Az 1. emelet-ről egy új bejárat építettünk. Ezáltal elértük, hogy minden emelet-sornak egy-egy teljesen különálló rendszer bejárólépcsője s vész esetén minden emelet-sornak még 2—2 vészlépcsője van.

A kényelem szempontjából ujtítás hogy a földszinten ruhatár és a Pest szálloda lépcsőházában egy nappali pénztár rendeztetett be.

A fűtés még egy fűtő beállításával javították; a szabadba nyíló ajtók önműködő ajtócsukó készülékekkel látattak el s jól alkalmazott szőnyegek által a légvonat lehetőleg csökkentetett.

A külső csinosítás elérése céljából a régi bársonyfűggönyök kicseréltettek, új papirkárpit készült az új erkélyekre s a földszint egy részére új Thonet székek jutottak.

Nem lenne teljes az ismertetés, ha elismerőleg meg nem emlékeznénk azokról, kik a rövid idő alatt befejezett nagy munkában közreműködtek. — A munkálatokat végrehajtották:

A kőműves munkát Molcer Lajos városi munkavezető, az ács munkát Lévai István városi munkavezető, a vasbeton munkát Freund Henrik és fia budapesti cég, az erkély vasszerkezetét az Ötl gyár, az asztalos munkát Siposs Károly, a lakatos munkát Pukkel Pál, az üveges munkát Krauser Károly, a festő és mázó munkát Bátor Mihály, a cserépfedő munkát özv. Vrabek Józsefné, a papirkárpit és bársonykárpit munkát özv. Hoffmann Mihályné, a székek berendezését Reiner Mór, a villanyvilágítási munkát a szabadkai villamos világítási részvény társaság, a villamos csengőket Deutsch Izidor, a vízvezetési munkát Köhler István budapesti cég, a tűzszóró closetberendezést Weisz és társa bpesti cég, a Polonut-féle ajtózárat Sinkovits Ödön budapesti cég, a faárukat szállította Freudenberg Zsigmond, a vasárukat Ohrman Kálmán, a szövetárukat Taussig Vilmos és Kiss Ferenc, a kötélárukat Brecka B.

Az átalakítás összköltsége mintegy 50.000 korona.

A tervek a mérnöki hivatalban készültek s a munkát is ezen hivatal vezette.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, 1904. dec. 15.

Az ülés előtt.

A szövetkezett ellenzék felvonulásával kezdődött a mai nap politikája. Az új párton találkozott az ellenzék kilenc órakor és onnan jöttek be csapatokban a Házba, a hol akkor a kormánypart is gyülekezett csapatostól.

A terem a tegnapi állapotban van. A miniszterek, bársonyszékek híján ma is az első padsorban foglaltak helyet.

Az ülés előtt kínos jelenet játszódott le. Abaffy Ödön, a ki tudvalevőleg kilépett a néppártból és az ellenzékhez csatlakozott, a néppárti padok felé ment és Rakovszky Istvánnal beszélgetett.

Éktelen zaj támadt erre az ellenzéken.

— Mit akar itt ez a kormánypart?

— Menjen a jobb oldalra! Nem türjük!

Abaffy Ödön tovább diskurált, majd sarkon fordul és jobb oldal felé megy, a hol megéjlenek.

A kabinetnek valamennyi tagja jelen van. A karzatok zsufoltak, a főrendek páholya is népes.

Csakhamar hire jött, hogy Andrássy Gyula gróf az elnöktől napirend előtt kért szót.

Általános izgalom támadt erre.

Az ülés **megnyitására**

kerül a sor.

Elnök: Jakabffy Imre, az ülést tizenegyfél órakor megnyitja. Mellette áll Feilitzsch Arthur báró.

Erre nagy zaj támadt a baloldalon: Elmenjen onnan Feilitzsch!

Lengyel Zoltán: Le onnan! Micsoda dolog az, hogy az elnök sugat magának.

Molnár Jenő: Feilitzsch blamálja az elnököt.

Jakabffy Imre: Feilitzsch aelnök urnak joga van itt lenni, míg a Ház meg nem alakult. Házzabályokhoz többen jelentkeztek, elsősorban Andrássy Gyula gróf. (Viharos taps és éljenzés a baloldalon)

Andrássy Gyula gróf kijelenti, hogy a napirend előtt akart felszólalni, de az elnök megtagadta azon a címen, hogy a *lex Dániel van érvényben*.

Felkiáltások balról: Micsoda lex Dániel? Mi az? — Nem ismerjük el.

Andrássy Gyula gróf: Ennélfogva most a régi házzabály szerint szólok fel a házzabályokhoz. Rövid leszek. A honmentő kiérlet következtében ez a terem még ma is romokban hever, de izzóbb is a hangulat, semhogy itt hosszab politikai kijelentéseket lehessen tenni. Hosszu küzdelem után határozam el magam a kilépésre, mert hisz egy programon állunk. Hazafiságukat nem vonom kétségbe. Meg kellett

tennem a kilépést, mert lelkiismeretem parancsolta és ha politikai pályám utolsó percét élném is. (Éljenzés balon.)

Csak a régi házzabály érvényét ismerjük el. Az elnökség iránt elvesztettük bizalmunkat. (Taps balról.) Az elnöknek csakis törvényes hatalmát ismerik el ő és elvtársai. (Taps, éljenzés balon.) Célunk az, hogy a békés kibontakozást keressük és erre megteszünk mindent, ami tőlem telik. Ezt tartottam szükségesnek kijelenteni. (Taps balon.)

Kossuth Ferenc szintén a házzabályokhoz beszél. Teljesen honorálja, Andrassy felfogását.

A kibontakozást keressük és ne azt mivel okozhatunk nagyobb rombolást. Kijelenti, hogy elrettentő még gondolatnak is, hogy itt a többség uralkodjék s nem a jog és törvény.

Polonyi Géza: Hamis a napló.

Kossuth Ferenc appellál a többség lelkiismeretére. Nem akarja azt a jelenetet leírni, a mi akkor történt, mert fájdalmas emléket kelt benne és szégyenfoltja parlamentünknek.

Rakovszky István: Becstelenség volt a mit elkövettek. (Nagy zaj).

Kossuth Ferenc: Állítsuk helyre az igazságot. (Éljenzés).

Apponyi Albert gróf a házzabályokhoz kíván beszélni az elnök Andrassy-nak napirend előtti felszólalását tagadta meg. Ebből az tetszik ki, hogy a lex Dániel érvényesnek elismerik. Hozzájárul Andrassy és Kossuth felszólalásához. Szerinte azonban a békés kibontakozást a jogok helyreállításának kell megelőznie. Ha ez a jogfolytonosságon essett sérelem fennmarad, veszedelemben dönti ezredéves alkotmányunkat. (Éljenzés, taps.)

A mi november 18-án történt, az jogilag érvénytelen. Sem szóló, sem elvtársai ennek magukat alávetni nem fogják. (Taps balon.) A házzabályok nyílt sérelme történt. Az állítólagos határozat egyébként időután is hozott. Az elnökségnek nem volt joga a vitát bezárni. Hisz még talán a kérdést sem tette fel, csak kendőt lobogtatót. Szóval időntul, a kérdés feltévése nélkül történt a dolog. Ha ez szavazás, ha ez határozathozatal, akkor dobjuk sutba az alkotmányunkat és legyen vége a komédiának! (Viharos taps balon.)

Ha ilyet tenni akarunk, hát tegyük nyílt erőszakkal, Andrassy felfogásához csatlakozzunk. Ez nem határozat és ezzel szemben ennek megtagadása nemcsak jogunk, hanem alkotmányos kötelesség. (Taps balon.)

Tisza István beszél.
Tisza István gróf állott fel szólásra. (Zaj a baloldalon.) Nem kívántam.

Rátkay László: Hát tegnap banditák voltunk? (Zaj balon Andrassy-ak csittitanak.)

Tisza István: Vajjon eljárásunk szükséges volt-e, erről már nyilatkoztam és beszéltem a nemzethez. Most csak a nov. 18-iki határozatról akar szólni. A képviselő urak ellen nyílt ajtókat zárnak be...! (Nagy zaj balon) Most nem a tegnap előtt törtétekről akarok szólni. (Zaj balon.) A határozat

Figyelem

15 kor. bevásárlásnál életnagyságu ingyen fénykép, ami szintén nagyon szép karácsonyi ajándék

!!!! Karácsonyra !!!!

Ebben a szűk esztendőben legalkalmasabb karácsonyi ajándék úgy felnekteknek mint gyermekeknek: **ezipő, kalap, ing, nyakkendő és sok-sok más czikk**, amelynek sokkal jobb hasznát vehetik, mintha csecsebecsét és játéktárgyakat vesznek és ha bámulatos olcsón akarják beszerezni úgy o o o teljes bizalommal forduljanak a o o o

Versenyáru üzlethez Szabadka,
Papucs-piac, Sztójkovic ur főközlete mellett
Cilinder vasalás 15 kr.

Figyelem

15 kor. bevásárlásnál életnagyságu ingyen fénykép, ami szintén nagyon szép karácsonyi ajándék

Irodalom.

Az „Egyetértés“ ez idei karácsonyi száma ugy terjedelmre, mint tartalomra nemcsak a hazai de bizvást mondhatni, a világsajtó egyik feltűnően szenzációs eseménye lesz. Ezen rendkívüli számnak melylyel már foglalkoznak legjobb erőink, — nemcsak jelen mozgalmas politikai életünket fogja hiven feltárni hanem különösen szépirodalmi részében lesz gazdag elannyira, hogy abban minden irodalombarát nemes élvezetet fog találhatni. Jó előre felhívjuk erre a magyar uri közönség figyelmét.

Egyetértés kiadóhivatala Budapest IV., 1 óra 3-60 kor. Kedvezményes ár: állami tisztviselők, papok tanárok, jegyzők részére: negyedévi 7 kor. egy óra 2.40 korona.

A háboru.

A háborura vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Aden, dec. 15.

(Reuter.) A balti hajóhadnak Fülkarsan tengernagytól vezényelt osztálya még Dsibutiban horgonyozik és a hajóhad többi hajóira várakozik.

London, dec. 15.

A Daily Telegraphnak jelentik Sang haiból: A japánok e hó 13 án ismét megkezdték Port-Arthur általános ostromát.

Tokió, dec. 15.

A Port-Artur alatt lévő hajótűzer-csapat parancsnoka jelenti, hogy a bombázás 13-án, főképen az arzenál és a Tigrisfark-félszigeten lévő torpedóraktár, valamint a közelben lévő hajókra és bárkákra irányul. A torpedóraktár egy óra hosszat égett. A bárkák és hajók elpusztítottak. Egyikük elsülyedt. Az épületek is súlyosan megrongálódtak. A kikötőn kívül lévő Szebasztopol közvetett bombázása abbahagyták, mert a rossz idő miatt nem lehetett a hajót megfigyelni. Togó tengernagy jelenti, hogy a japán torpedóhajóhad 12-én éjjel kétszer, 13-án éjjel pedig háromszor támadott. Az elért eredmény bizonytalan. A torpedónaszádokra az ellenség minden alkalommal erősen lő. Egy torpedónaszád harc képtelen lett és három lövést kapott. A japánoknak mindössze három sebesültjük volt.

20990/1904 polg. szám.

Hirdetmény.

A Szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közönségre teszi, hogy Kumbaja község határában lévő urbéri birtokok tagosítása végett a tényleges birtokosoknak az 1886 évi X és az 1871 évi XIII. t. cikk értelmében leendő megszavaztatása céljából határnapul 1905. évi január hó 9-ik napjának dél ellőti 9. óraja kitűzetik Kumbaja község házához annak megállapítása végett, hogy vajjon a birtokosoknak birtok szerinti többsége kívánja e a tagosítást.

A nem szavazók a tagosítást kívánókhoz számíttatnak.

A szavazási lajstrom összeállítása ugyanazon napon történik.

Szabadkán, 1904. évi december hó 9 én.

Strellezky
kir. tszéki bíró.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: Dugovics Imre. 93

A vizártól, s Blagojő hajdukjainak puskatüzelésétől az est sötétjében üzött török sereg csak a völgy torkolatánál állt meg, maga után hagyva a halottak százait. Itt iparkodott újra rendekbe verődni. Blagojő csapata pedig visszavonult oda, ahol támadását megkezdte. Az éj csendjét csak a Zlidol völgyét átszelő folyó habjainak morajlása zavarta, semmi más. Az erőt adó pihenést élvező táborok fölött észrevétlenül rohantak az éjszaka órái. A nap közel lehetett már a láthatárhoz, mikor Blagojő táborát az örök vészlarmája keltette föl álmaikból. A völgy baloldalán, Zsenő táborában magasan lobogott a vészjelző tűz. Nem mult el negyed óra, s Blagojő hajdukjaival a völgy déli futása felé törtetett, hogy az ismert sekély helyen átszállhassanak a kész tutajokon a tulsó parta, ahol Zsenő néhány társával várakozott.

— Blagojő, szóló Zsenő a partra ugró hajdukokhoz, Dobra hírnöke rössz hírekkel érkezett hozzám. A délfelől ellenünk vonuló török had leverte a sztaresina csapatát. A sztaresina tized magával menekült meg, de ő is csak azért, hogy hirt hozzon a veszedelemtől és elejét vegye a meglepetésnek. Dobra nem kér ugyan segítséget, de nekünk nincs mit tanakodnunk. Én itt maradok, te siess a Vojna dombra.

Blagojő megrendülve hallgatta a lesújtó hirt, azután dühtől lángoló szemekkel kérdé:

— És Rádin?

— Rádin sikeresen támad, de a horda nagy tömegét a lassu előnyomulásban nem bírja megakadályozni. Menjetek késedelem nélkül. Az ozmán seregnek az a része is, melynek sikerült a sztaresinát meglepni körülbelül nyolcezer fegyveresből áll.

— Velünk jöhetnétek ti is, Zsenő. A szófiai pasa serege szét van verve. A vizár is megakadályozza, hogy erről az oldalról támadhassanak.

— Nem ugy van Blagojő. Ahol mi átkeltünk, ők is átkelhetnek. A szétveretés még nem jelent teljes pusztulást. Én azt hiszem, hogy holnap, holnapután új támadást kísérhetnek meg. Meg kell akadályoznom, hogy ezen az uton megközelíthessék a Vojna dombot.

Blagojő nem mondott többet elment. Megvárták a hajdukok átkelését, s azután a hajnali szürkületben elindultak Dobra tábora felé. Mint a rémes veszedelemtől üzöttek, pihenés nélkül keltek át a hegyen, s a gyorsan szálló tavaszi nap még közel sem járt az esti láthatárhoz, mikor Blagojő Dobrával szötte a terveket.

Tudták már, hogy az ozmán hadsereg pihenés nélkül tör előre, az útjába eső bolgár falvakat földig lerombolva. Rádin is értesítették már a hajdukokat ért veszteségről. Megállapodtak abban, hogy a Vojnától keletre eső magas fekvésű fensikra vonulnak, ha a Vojna dombot nem sikerülne megvédeni. Így lehetetlenné lesz az is, hogy a török sereg elvágja őket Rádinától. Azokra a helyekre, ahonnan a magasból veszedelem nélkül gátohathák meg a törökök előrenyomulását, kisebb csapatokat állítottak föl. Mindez azonban nem akadályozta a törököknek

dühtől ingerelt fanatizmusát. Halottaikon átgázolva tartottak céljuk felé. Kétezernél több ozmán holtteste hevert az utakon, de még hat ezer embernél több ért a Vojna domb alá. Két napos ádáz rohanás után itt pihentek meg az éj leszálltaig.

A Vojna dombról Dobra és Blagojő pontosan kikémlték a török hadállásokat. Éjjel azután, mikor már csak az őrszemek virrasztottak. Dobra és Blagojő vezetése mellett ötszáz hajduk ereszkedett le a domb oldalán s támadt a törököknek legkevésbé védett hadállásaira. Dobra hosszan lobogó tesztimelje (fejkenője) volt a zászló, melyet követni kellett a bolgároknak. Mire a török tábor felriadt álmából, mire megtudta honnan jön a támadás, a bolgárok szétvertek egy csapat ozmánt. Mint a kölykeiért küzdő oroslán járt elől Dobra. A jobbában handzsárja osztotta a halált, a baljával pisztolyának agya sujtott. Mellette Blagojő örködött, hogy védtelen csapás ne érhesse a bolgár szabadságharc királynőjét. Egy órai gigási küzdelem után Dobra hívó szavára megfordult a bolgárok csapata és rohant vissza fel a dombra, nehogy a segítségül siető lovas csapatok rohamra megbomlassza soraikat. Csak fönt a Vojna dombon vetettek számot magukkal a bolgárok: ötven emberük hiányzott, bizonyára tizszer anyi törökért.

A török vezér nem üldözte az éj sötétjében Dobrát. Pitymalatkor azonban megharsantak a kürtök s hatezer ember egyszerre kezdte meg a támadást a domb ellen. Este ért csak véget a rémséges küzdelem. Ezek heverték a domb oldalán halálra sebezten a hajdukok fegyvereitől. Ezek halálával sikerült csak a számra sokkal kisebb bolgár sereget visszazoritani a Vojna dombtól keletre emelkedő most Mrsova mogilának nevezett kis fensikra szoritani.

Folyt. köv.

Felölös szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Karácsonyra vásároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlappok drbja 1 kr. levél papírok, emlék könyvek bámulatos olcsón az Antikváriumba Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium átellenében. Kölcsonkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak étetnek és eladatnak.

Pékmesterek figyelmébe !!

Szilágyi László Budapest, VII. kerület, Klauzál-utca 15. földszint 8. pék és cukrász kemence készítő és hertverő elvállal mindennemű javításokat. Kívánatra vidékre is megy.

Gazdaasszonyi esetleg egy keresztény családnál gyermekek mellé állást keres egy jobb családból való asszony. Feltételei szerények, inkább jó bánásmódot kíván.

Gyakorlati oktatást a német, francia és angol nyelven ad egy ur, ki a nyelveket az illető országokban gyakorolta. Cim a kiadóhivatalban.

Nedves lakások = szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. De csakis

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a célt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiabavaló kísérletezésnek bizonyul

Megrendeléseket elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is

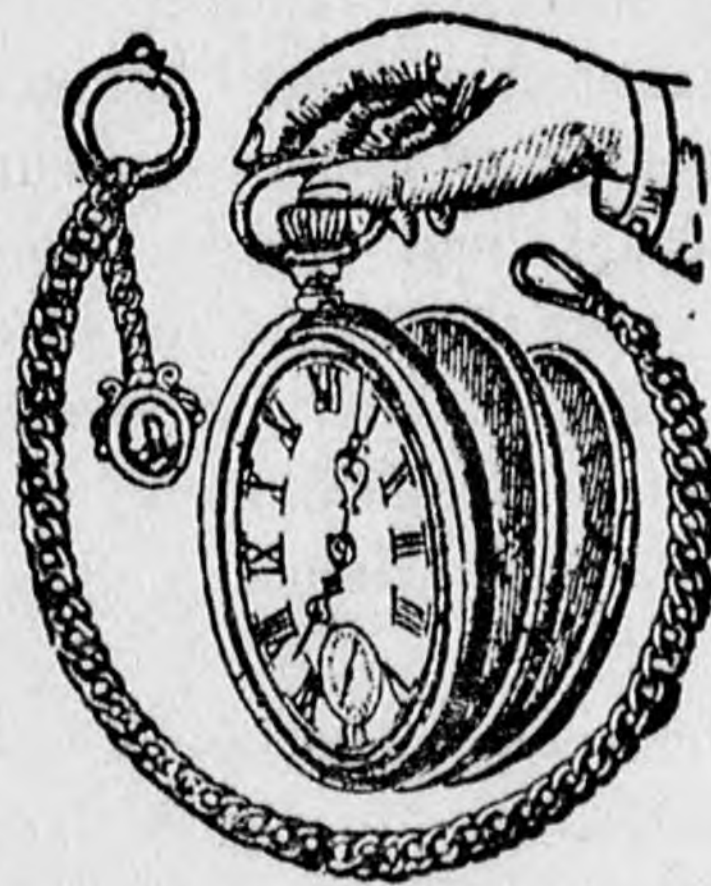
KARSAI BERTALAN

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője

SZABADKÁN.

Elvállal mindenféle asfalt-burkolat készítését

Még eddig nem létezett!

Egy valódi horgonyjárású rem. óra, 36 óráig jár egy felhúzásra, világító email számlappal 3 frt 80 kr., egy kínai ezüst lánc 80 kr., egy valódi magyar állású tajték pipa 1 frt 40 kr. 5 évi jótállással. Mind a három tárgy együtt véve 5 frt 50 kr. postaköltséggel együtt.

Meg ne tetszés ese ön a pénz visszaküldi.

Elvem nagy forgalom csekely haszon.

SZÉTKÜLDÉSI RAKTÁR:

KORMOS BÉLA

műorás és ékszerész

BUDAPEST, VII., István-ut 28. sz.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék.

90 Minden óra **90**
javítás
2 évi jótállás mellett.
Vidéki javítások pontosan eszköztetnek.
KORMOS BÉLA műorás BUDAPEST, VII., István-ut 28.
Krajczár